

การศึกษาวิเคราะห์พุทธจริยศาสตร์ในการพัฒนาองค์กร
CHARACTERISTICS OF HOUSEHOLDS OF THE BUSINESS
ORGANIZATION IN ACCORDANCE WITH THE METHODS OF
BUDDHISM

พระราชนิพนธ์ วิสารโท,ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์หลัก คือเพื่อศึกษาลักษณะการประกอบกิจการธุรกิจ ตามแนวทางพระพุทธศาสนา เพื่อศึกษาหลักพุทธจริยศาสตร์ในการพัฒนาองค์กรธุรกิจของบริษัท เอสเทล บจก. และเพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยศาสตร์ในการพัฒนาองค์กรธุรกิจของบริษัท เอสเทล บจก. ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structure in-depth interview) กับผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารระดับกลาง ตลอดจนระดับปฏิบัติการ ทำให้ได้ข้อมูลคุณภาพเชิงลึก ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยศาสตร์ในการพัฒนาองค์กรธุรกิจ ซึ่งเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัทฯ ตามแนวทางการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า บริษัทเอสเทล บจก. มีการนำหลักพุทธจริยศาสตร์ในการพัฒนาองค์กรธุรกิจ มาใช้เป็นกลยุทธ์หลักสำหรับการกำหนดนโยบาย เกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรธุรกิจเชิงพุทธ (ขรวาสธรรม 4) มโนธรรมในการบริหารองค์กรธุรกิจเชิงพุทธ (หลักทฤษฎีธรรมมีกัตถประโยชน์) และการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจเชิงพุทธ (หลักสัพบุริสธรรม 7) ด้วยการจัดระบบการบริหารงานแบบบนลงล่าง (Top-Down Knowledge Management) ซึ่งเริ่มจากผู้บริหารระดับสูงที่เป็นกำลังหลัก ในการเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ของบริษัทฯ ให้เข้ากับการปฏิบัติงานของผู้บริหารระดับกลาง (ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่าย) และระดับปฏิบัติการ และจากการที่บริษัทเอสเทล บจก. ได้มีการประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยศาสตร์ในการ

พัฒนาองค์กรธุรกิจ ทำให้สามารถพัฒนาศักยภาพในการสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจในระดับสูง

ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิจัยในครั้งนี้ มาพัฒนาขึ้นเป็นกลยุทธ์การบริหารงานขององค์กร ซึ่งเกิดจากการนำเอาส่วนประสมตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถะ คือ ขยันหา รักษาดี มีกัลยาณมิตร เลี้ยงชีวิตตามสมควร มาใช้เพื่อให้บริษัทเอสเทล บจก. บรรลุวัตถุประสงค์ในการกำหนดนโยบายการดำเนินงานทั้ง 5 ด้าน อันประกอบไปด้วย ด้านการเงิน ด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านการตลาด ได้อย่างทั่วทั้งองค์กร ทำให้บริษัทมีความสามารถพัฒนาศักยภาพในการสร้างความมั่นคงยั่งยืนทางธุรกิจทั้งด้านอัตราการขยายตัวของธุรกิจ และความสามารถในการทำกำไร ตลอดจนส่วนแบ่งการตลาดเมื่อเทียบกับระบบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอื่น ๆ

คำสำคัญ: พุทธจริยศาสตร์, การพัฒนาองค์กรธุรกิจ

Abstract

The main purposes of this research were to study characteristics of households of the business organization in accordance with the methods of Buddhism, to study the Buddhist ethics in business Organization development of Estel Co. Ltd., and to study the principles application of Buddhist ethics in business Organization development of Estel Co. Ltd., It was the qualitative research. The researcher interviewed by using the in-depth interview and the semi-structure in-depth interview with the Chief executive, the Middle management and the Operation workers. It was received qualitative data concern to application of Buddhist ethics in business Organization development. This is connected with operational aspects of company.

The results of this research were found that The Estel Co. Ltd., applied the Buddhist Ethics in business Organization development to use as a strategy for policy makers with the Buddhist culture business Organization (Four virtues for household life), virtuous management businesses Buddhist (benefits

in the present life) and the operation of businesses Buddhist (the seven qualities of good man) with the system of top-down knowledge management. This is an executive at the start of a connected vision of the company with the Middle management (Asst. directors of each section) and the Operation workers. And The Estel Co. Ltd. has applied to Buddhist ethics in business Organization development, able to develop the potential to create a competitive business advantage in a high level.

In analyzing results of this research, researchers have developed a strategy to manage the organization. This is arising out of the mix principles to benefits in the present life of Buddhist way. That is, achievement of diligence, well maintained property, associate with good friend and decently livelihood, used to The Estel Co. Ltd. objectives achievement In policy of operation, all five aspects: there are finance, human resources, Information technology, Products And marketing. The Company's ability to develop a sustainable business, including the growth of the business and the ability to make a profit as well as market penetration to compared to other small and medium enterprises.

Keywords: Buddhist ethics , Business organization development

บทนำ

นับจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน กระแสคลื่นการเปลี่ยนแปลงของโลกด้านเศรษฐกิจและสังคม มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง รวดเร็ว โดยเฉพาะในช่วงสามศตวรรษที่ผ่านมา จากสังคมเกษตรเข้าสู่อุตสาหกรรม และเข้าสู่เทคโนโลยีข่าวสารข้อมูลในปัจจุบัน ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) เป็นยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว ด้วยพลังแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ซึ่งส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์ โลกไร้พรมแดน เศรษฐกิจเสรี ธุรกิจข้ามชาติ และเกิดหมู่บ้านโลก เป็นต้น ปรากฏการณ์ดังกล่าวนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

ขององค์กรธุรกิจ จากองค์กรขนาดใหญ่เป็นองค์กรขนาดเล็ก มีการแข่งขันขององค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้ามากขึ้น

การบริหารคือการหาทางทำงานให้สำเร็จ การทำงานให้สำเร็จได้นั้น มีวิธีการอยู่มากมายหลายวิธี ที่ผู้บริหารทั้งหลายได้ใช้ความรู้ ความสามารถ เลือกวิธีที่เหมาะสมตามสภาพความรู้ ความสามารถ เลือกวิธีที่เหมาะสมตามสภาพความต้องการและสภาพแวดล้อม มาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ แต่เดิมแนวความคิดว่าองค์ประกอบสำคัญที่เป็นปัจจัยช่วยให้การบริหารงานขององค์กรสำเร็จได้โดยง่าย คือ คน (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management) แนวคิดนั้นรู้โดยทั่วกันว่า 4 M's ปัจจุบัน ปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้สามารถทำงานสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น มีเพิ่มอีก 2 ประการ คือ ข้อมูลสารสนเทศ (Information) และเทคโนโลยี (Technology) ซึ่งหมายถึง การนำเอาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ 2 ประการหลังนี้ โดยทั่ว ๆ ไป เรียกกันว่า IT (ไอที)

โลกปัจจุบันนี้ เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก โดยการค้นคว้าวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาการผลิตและการบริการทุกด้าน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยลดต้นทุนด้านแรงงาน ด้านวัสดุลง นอกจากนั้น ยังสามารถแปรสินค้า สิ่งผลิตบริการ แม้กระทั่งแนวความคิดให้เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปได้ง่าย การบริหารในยุคปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการไปต่าง ๆ พอสมควร เพื่อให้องค์กรสามารถทำหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น ตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การบริหารองค์การธุรกิจตามทฤษฎีตะวันตก จึงได้มีแนวความคิดในการบริหารคนหรือทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรของตน เพื่อความสำเร็จและบรรลุผลสำเร็จ โดยให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เข้ามาสนับสนุนการบริหารงานขององค์กร เพราะเนื่องจากสังคมโลกต้องยอมรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งถือว่าเป็นประเด็นที่สำคัญขององค์กรธุรกิจ ต้องให้ความสนใจ เพราะว่าการบริหารจัดการจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เนื่องจากโลกในอนาคตเป็นโลกที่ทำงานในสิ่งแวดล้อม ที่เป็นพลวัตมากขึ้น การแข่งขันจะมีอัตราที่สูงขึ้น และเป็นการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของความคาดหวังทางสังคมเพิ่มขึ้น และจะกดดันเรียกร้องในองค์กรธุรกิจมีการปรับตัว เพื่อแสวงหาแนวทางในการบริหารจัดการองค์กร ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยเฉพาะการพยายามให้เกิด “การมีส่วนร่วม (Participation)” มากขึ้น “การให้อำนาจ (Empowerment)” “การเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involvement)”

“การทำงานเป็นทีม (Team work)” ทั้งหมดจะต้องพัฒนา ไปพร้อม ๆ กัน โดยผ่านกระบวนการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความมั่นใจจากองค์ประกอบสำคัญข้างต้น คือ บุคคล เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ หรือกระบวนการทางการบริหาร (กนก แสนประเสริฐ, 2548) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ในยุคของการแข่งขันนี้ องค์กรธุรกิจจะต้องทำมากกว่า การดูแลลูกค้า หรือผู้ถือหุ้นเพียงอย่างเดียว กล่าวคือ องค์กรธุรกิจจะต้องเกี่ยวข้องและดูแลเอาใจใส่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกส่วน (Stakeholder) และองค์กรธุรกิจควรที่จะต้องพยายามให้พนักงานมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมา ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างกลยุทธ์ของการแข่งขันทางธุรกิจในอนาคต

นักวิชาการ นักการศาสนา และนักธุรกิจจำนวนหนึ่ง จึงเห็นพ้องต้องกันว่า จำเป็นต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการดำเนินธุรกิจกระแสหลัก เพื่อให้ธุรกิจอำนวยการประโยชน์ และเกื้อกูลอารยธรรมมนุษย์มากที่สุด แต่สร้างปัญหาน้อยที่สุดแก่สังคม พร้อมกับการสร้างความสุขแก่สถานที่ทำงาน โดยพยายามเสนอให้นำคุณค่าทางศาสนาและจิตวิญญาณ เข้ามาเป็นรากฐานของกระบวนทัศน์ ในการดำเนินธุรกิจ กระบวนทัศน์ทางเลือกใหม่นี้ จึงเริ่มเป็นที่แพร่หลาย และได้รับความนิยมมากขึ้น โดยเฉพาะในปลายศตวรรษที่ 20 สังเกตได้จากจำนวนผลงานทางวิชาการที่เพิ่มมากขึ้น และจำนวนองค์กร ที่นำกิจกรรมเกี่ยวกับจิตวิญญาณ มาสู่สถานที่ทำงาน มีจำนวนที่มากขึ้น

ถ้าหากมองกระบวนทัศน์ในการดำเนินธุรกิจ ที่นำกิจกรรมเกี่ยวกับจิตวิญญาณ มาประยุกต์ใช้ในองค์กรแล้ว จะพบว่า พุทธกระบวนทัศน์ ได้อธิบายชีวิตมนุษย์ในฐานะที่มีความสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์จึงรวมอยู่ในปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในกระบวนการของธรรมชาติ มนุษย์จึงสามารถผลักดันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ทั้งในทางบวกและทางลบ หรือทางสร้างสรรค์และทางทำลาย หรืออีกอย่างหนึ่ง อาจกล่าวได้ว่า มนุษย์เป็นปัจจัยแห่งการพัฒนาองค์กรตามแนวพระพุทธศาสนา ในกระบวนการอาศัยซึ่งกันและกัน ดังพุทธพจน์ว่า “เมื่อสิ่งนี้มี สิ่งนี้ก็มี เมื่อสิ่งนี้เกิดขึ้น สิ่งนี้ก็เกิดขึ้น เมื่อสิ่งนี้ไม่มี สิ่งนี้ก็ไม่มี เพราะสิ่งนี้ดับ สิ่งนี้ก็ดับ” (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) การพิจารณาด้วยเหตุด้วยผล รู้จักโลก รู้จักธรรมชาติ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่ครอบคลุมประเด็นดังกล่าว พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ในสัปปริสสูตร (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2549) ว่า อัมมัญญาตา เป็นผู้รู้จักเหตุ อัตถัญญาตา เป็นผู้รู้จักผล อัตตัญญาตา เป็นผู้รู้จักตน มัตตัญญาตา เป็นผู้รู้จัก

ประมาณ กาลัญญตา เป็นผู้รู้จักกาล ปริสัญญุตตา เป็นผู้รู้จักบริษัท บุคคลัญญตา หรือบุคคลป
โรปริญญตา เป็นผู้รู้จักบุคคล (ธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2538) อันเป็นแนวทางในการบริหาร
จัดการเชิงพุทธศาสตร์ และหลักพุทธจริยธรรม นำไปสู่ความสำเร็จทางการตลาด ภายใต้ยุทธวิธี
การตลาดเพื่อสร้างสรรค์สังคม ที่มีหลักธรรมต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบพื้นฐาน ได้แก่ ธรรมนำ
ปรารถนารักใคร่ชอบใจ หาได้โดยยากในโลก 4 หลักโภควิภาค 4 ฆราวาสธรรม 4 หลักโภค
อาทิยะ 5 ทิฏฐธัมมิกัตถประโยชน์ 4 สันโดษ 3 มิจฉาฉนชชา 5 และปาปณิกธรรม 3 เป็นต้น
ซึ่งหลักธรรมดังกล่าว เป็นหลักพุทธจริยศาสตร์ในการพัฒนาองค์กรธุรกิจ ที่มีได้มุ่งหวังผลกำไร
หรือการแข่งขันในตลาดโลกเพียงอย่างเดียว แต่ได้บรรจุหลักการที่สร้างความยั่งยืน การไม่
เบียดเบียน การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติสุข มีความเมตตากรุณาต่อกัน และรู้เท่าทันโลก โดย
มิได้ปฏิเสธกระแสโลกาภิวัตน์ หรือระบบทุนนิยมในปัจจุบัน แต่ให้ยึดหลักการอยู่ร่วมกันและ
รู้เท่าทันโลก (พุทธทาสภิกขุ, 2536) ดังนั้น โลกทัศน์ชีวทัศน์แบบพุทธ จึงแสดงออกมาใน
ภาพรวม หรือองค์รวม (Holistic) เพราะฉะนั้น ปรากฏการณ์โลกไร้พรมแดน, เศรษฐกิจเสรี,
ธุรกิจข้ามชาติ และหมู่บ้านโลกทั้งหลายเหล่านี้ จึงมีความเชื่อมโยงและส่งผลกระทบถึงกันทั้ง
มนุษย์ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ เศรษฐกิจ และสังคม

จากสารัตถะหลักสัปปริสธรรม และหลักพุทธจริยธรรมนำไปสู่ความสำเร็จทางการ
ตลาดข้างต้น จะเห็นว่าเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่กล่าวถึงการบริหารจัดการเพื่อ
พัฒนาองค์กรต่าง ๆ เป็นคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ยังทันสมัยอยู่จนถึง
ปัจจุบันและในอนาคต ดังนั้น พุทธจริยศาสตร์ที่มีคุณค่ามากเป็นแนวทางที่มีการบริหารจัดการ
ที่มีประสิทธิภาพ สามารถสนองตอบต่อระบบทุนนิยมที่เน้นการแข่งขัน และสร้างผลกำไร และ
เป็นการบริหารที่เกี่ยวกับมนุษย์ที่จะต้องอยู่ร่วมกัน รวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในโลก ที่
กำลังเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะในปัจจุบัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาหลักจริยธรรมธุรกิจ
ในทางพระพุทธศาสนา ที่ว่าด้วยหลักการพัฒนาองค์กรธุรกิจ เพื่อให้ปรากฏชัดเป็นรูปธรรม
และสามารถประยุกต์ใช้ในการจัดองค์การธุรกิจ และการพัฒนาองค์กรธุรกิจให้เกิด
ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างจริงจัง และเหมาะสมได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการประกอบการองค์กรธุรกิจตามแนวทางพระพุทธศาสนา

2. เพื่อศึกษาหลักพุทธจริยศาสตร์ในการพัฒนาองค์กรธุรกิจ
3. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยศาสตร์ในการพัฒนาองค์กรธุรกิจ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์พุทธจริยศาสตร์ในการพัฒนาองค์กรธุรกิจของบริษัท เอสเทล บจก.” นั้น ผู้วิจัยใช้รูปแบบการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) ที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structure in-depth interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัย และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กับเจ้าของกิจการ หรือผู้บริหารระดับสูงของบริษัท เอสเทล บจก. ซึ่งได้รับรางวัลธรรมาภิบาลด้านการปฏิบัติต่อพนักงาน เมื่อปี พ.ศ.2548 ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดสถานประกอบการดีเด่น ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของจังหวัดนนทบุรี เมื่อปี พ.ศ.2541 และได้รับรางวัลสถานประกอบการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) เมื่อปี พ.ศ. 2552 ประชากรในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ผู้บริหารของบริษัท โดยการใช้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 10 ราย ตามแบบสัมภาษณ์ที่สร้างไว้ดังกล่าว ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ข้างต้น

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังที่นำเสนอไว้ในบทที่ 4 มาแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงขอทำการสรุปผลการวิจัย โดยจะแยกสรุปและอภิปรายผลออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

- 1) แนวทางการประยุกต์ใช้ธรรมาภิบาล 4 ในการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรธุรกิจของบริษัท เอสเทล บจก.
- 2) แนวทางการประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีธรรมาภิบาล 4 ในเรื่องมโนธรรมในการบริหารองค์กรธุรกิจของบริษัท เอสเทล บจก.
- 3) แนวทางการประยุกต์ใช้หลักสัพบุริสธรรม 7 ในเรื่องการบริหารงานขององค์กรธุรกิจเชิงพุทธของบริษัท เอสเทล บจก.

1. สรุปและอภิปรายผลแนวทางการประยุกต์ใช้ทฤษฎี 4 ในการการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรธุรกิจของบริษัท เอสเทล บจก.

แนวทางการประยุกต์ใช้ทฤษฎี 4 ในการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรธุรกิจของบริษัท เอสเทล บจก. พบว่า ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ และประโยชน์ของการนำความรู้เรื่องวัฒนธรรมองค์กรธุรกิจเชิงพุทธ เพื่อมาประยุกต์ใช้ในองค์กรเป็นอย่างดี จึงได้มีการกำหนดนโยบาย เกี่ยวกับการนำความรู้เรื่องวัฒนธรรมองค์กรธุรกิจเชิงพุทธ เพื่อใช้สำหรับเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม สำหรับทุกคนในบริษัท ทางบริษัทได้มีการจัดโครงสร้างองค์กร เพื่อให้ทุกคนเข้าใจง่ายว่า เราจัดองค์กรอย่างนี้ เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของลูกค้า แล้วประสานผู้คนเข้าด้วยกัน เป็นเรื่องของทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการ ซึ่งภารกิจของบริษัท คือ การที่จะหล่อหลอมวัฒนธรรมองค์กรให้ครบทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ 1) สัจจะ ความจริง คือ ดำรงมั่นในสัจจะ ซื่อตรง ซื่อสัตย์ จริงใจ 2) ทมะ ฝึกตน คือ บังคับควบคุมตนเองได้ รู้จักปรับตัว และแก้ไขปรับปรุงตน 3) ขันติ อุดหนุน คือ มุ่งมั่นทำหน้าที่การทำงาน ด้วยความขยันหมั่นเพียร 4) จาคะ เสียสละ คือ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ ชอบช่วยเหลือเกื้อกูล บำเพ็ญประโยชน์ เพื่อการพัฒนาองค์กรธุรกิจแบบองค์รวม

จากการที่บริษัทเอสเทล บจก. ได้มีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการทำงานมาโดยตลอด เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการแข่งขันทางธุรกิจจากต่างประเทศมากขึ้น ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจแล้ว โดยมีเป้าหมายที่จะให้ลูกค้าได้รับบริการที่ดีที่สุด ในระดับมาตรฐานของประเทศ และทำให้บริษัท เอสเทลบจก. ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจจากลูกค้าและนักลงทุน ในความโปร่งใสและมีธรรมาภิบาล ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะบริษัทเอสเทล บจก. มีกลเม็ดเคล็ดลับที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งได้แก่ GBEST โดย G ย่อมาจาก Growth หมายถึง ความเจริญเติบโตที่ต้องต่อเนื่อง B ย่อมาจาก Brand หมายถึง อาจจะต้องทำอย่างไรให้แบรนด์ของทุกตัวผลิตภัณฑ์ ต้องมาเป็นทีหนึ่งในใจลูกค้า E ย่อมาจาก Efficiency หมายถึง พนักงานทุกคนต้องช่วยกันทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ S ย่อมาจาก System หมายถึง ระบบการทำงานที่ต้องรวดเร็วและสะดวกยิ่งขึ้น และ T ย่อมาจาก Team หมายถึง การให้น้ำหนักกับงานพัฒนาทรัพยากรบุคคล ทั้งการฝึกอบรม และสร้างบรรยากาศในการทำงาน ดังนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีกลยุทธ์ที่ดีในการสร้างวัฒนธรรมที่ดีให้เกิดในองค์กร และเป็นที่ยอมรับของบุคลากร อันจะนำไปสู่การสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขัน ทำให้บริษัทฯ

เจริญเติบโตไปข้างหน้าอย่างมั่นคง และยิ่งกว่านั้น ก็จะส่งผลทำให้ประเทศชาติมีขีดความสามารถทางการแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้ต่อไป

2. สรุปและอภิปรายผล แนวทางการประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีธัมมิกัตถะประโยชน์ 4 ในเรื่องมโนธรรมในการบริหารองค์ธุรกิจของบริษัทเอสเทล บจก.

แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยศาสตร์ ในเรื่องมโนธรรมในการบริหารองค์ธุรกิจ (หลักทฤษฎีธัมมิกัตถะประโยชน์) ของบริษัทเอสเทล บจก. พบว่า ผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารระดับกลางของบริษัทเอสเทล บจก. ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ในเรื่องมโนธรรมในการบริหารองค์ธุรกิจเป็นอย่างดี จึงได้มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ความรู้เรื่องหลักทฤษฎีธัมมิกัตถะ เพื่อใช้สำหรับการบริหารงานในด้านสำคัญ ๆ ของบริษัท ดังนี้ ด้านการเงิน ด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านการตลาด เพื่อการพัฒนาศักยภาพองค์ธุรกิจของบริษัท เอสเทล บจก. เกี่ยวกับการปรับกระบวนการทำงาน การปรับโครงสร้างองค์กร และการปรับแนวทางการบริหารงาน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ โดยบริษัทได้กำหนดให้มโนธรรมการประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยศาสตร์ ทางด้านการบริหารงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานทั้ง 5 ด้าน ดังกล่าว โดยการใช้กลยุทธ์ในการบริหารองค์ธุรกิจเชิงพุทธ ดังนี้

1) อดุจฺจนํสัมปทา ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร เสาะแสวงหาหนทาง วิธีการในการบริหารและดำเนินงานธุรกิจ 2) อารักขสัมปทา การรักษาทรัพย์ หมายถึง การรู้จักใช้จ่ายอย่างฉลาดใช้ ไม่ฟุ่มเฟือย รู้จักเก็บออม 3) กัลยาณมิตตตา คบหาคนดีเป็นมิตร คือ รู้จักเสวนาคบหาคน 4) สมชีวิตา เลี้ยงชีพตามสมควรแก่กำลังทรัพย์ที่หามาได้ หมายความว่า การดำรงชีวิตแบบพอเพียง รวมทั้งรู้จักคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. สรุปและอภิปรายผล แนวทางการประยุกต์ใช้ หลักสัปปุริสธรรม 7 ในเรื่อง การดำเนินงานขององค์ธุรกิจเชิงพุทธ ของบริษัทเอสเทล บจก.

แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธจริยศาสตร์ ในเรื่องการดำเนินงานขององค์ธุรกิจเชิงพุทธ (หลักสัปปุริสธรรม 7) ของบริษัทเอสเทล บจก. พบว่า ผู้บริหารระดับกลาง และระดับปฏิบัติการของบริษัท เอสเทล บจก. ได้มีการตอบสนองนโยบายการดำเนินงานขององค์กร

ธุรกิจเชิงพุทธอย่างเคร่งครัด ซึ่งแนวทางการปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้นตามนโยบายนั้น จะครอบคลุมการดำเนินงานของบริษัททั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านการตลาด ทั้งนี้โดยการใช้กลยุทธ์ในการบริหารองค์กรธุรกิจเชิงพุทธเชิงบูรณาการทั้ง 7 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) ธัมมัญญาตา รู้หลักและรู้จักเหตุ คือ Planning : การวางแผนงาน
- 2) อตถัญญาตา รู้ความมุ่งหมายและรู้จักผล คือ Process : กระบวนการทำงาน
- 3) อตตัญญาตา รู้ตน คือ Product : ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ให้คุณให้ประโยชน์
- 4) มัตตัญญาตา รู้ประมาณ คือ Price : ราคาของผลิตภัณฑ์หรือบริการให้คุณและยุติธรรม
- 5) กาลัญญาตา รู้กาล คือ Prospect : การให้โอกาสและการให้ผลตอบแทน
- 6) ปริสสัญญาตา รู้ชุมชน คือ Promotion : การให้บริการที่เพิ่มขึ้น
- 7) ปุคคลัญญาตา รู้บุคคล คือ People Development : การพัฒนาทีมงานของบุคลากร ซึ่งการประยุกต์ใช้กลยุทธ์ในการดำเนินงานดังกล่าว เพื่อการพัฒนาศักยภาพการสร้าง ความมั่นคงยั่งยืนทางธุรกิจ ทั้งด้านอัตราการขยายตัวของธุรกิจ และความสามารถในการทำกำไร ตลอดจนส่วนแบ่งการตลาด เมื่อเทียบกับระบบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอื่น ๆ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์พุทธจริยศาสตร์ในการพัฒนาองค์กรธุรกิจ” มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์ในการพัฒนาองค์กรธุรกิจของบริษัท เอสเทล บจก.

เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถที่จะมองเห็นภาพของการวิจัยในครั้งนี้ได้อย่างชัดเจน และเป็นระบบมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอการสรุป และการอภิปรายผลที่ได้มาจากการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

กนก แสนประเสริฐ. (2548). หลักการบริหารงานสมัยใหม่กับหลักการบริหารเชิงพุทธศาสตร์.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

ธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2538). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พุทธทาสภิกขุ. (2536). โอวาทท่านอาจารย์พุทธทาสแด่ยุวชน. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราช

วิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2549). อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.